

BC Bilten

Business&Communications

Bovan Consulting

Nedeljne elektronske novine iz menadžmenta, poslovnih veština i komunikacija

Br. 186 12. 09. 2008.

Business

Dobrodošli u Britaniju ukoliko znate da šišate ovce!

U Britaniji su doneti novi zakoni kada je reč o uvozu radne snage sa teritorija van EU. Lekari, predavači u srednjim školama i socijalni radnici više neće moći biti angažovani ukoliko nisu sa teritorije EU, čime će se svakako smanjiti uvoz radne snage za između 30 i 70 hiljada radnika godišnje sa ovih teritorija. Kadar koji nedostaje Britaniji su nastavnici matematike i ostalih nauka, inženjeri, šišači ovaca. Spisak nedostajućih kadrova, koji su kreirali ekonomski stručnjaci, sadrži i neočekivane profesije kao što su profesionalni baletski igrači. Tačno određena lista kadrova koji se uvoze pokazuje da će se uvoziti za 30% manje radnika, a oni koji će biti na tom spisku bi trebalo da rade posvećeno,

poštuju zakone i govore engleski, izjavili su u imigracionom odeljenju ministarstva unutrašnjih poslova Velike Britanije.

Uz BigMac recesija manje boli. Da američka recesija može nekom i da godi, pokazuje primer *McDonald'sa*, kažu ekonomski analitičari. Zbog popularnih cena i sve tanjih novčanika prosečnih Amerikanaca, ovi restorani brze hrane su u poslednje vreme sve posećeniji. Prodaja je u poslednjih mesec dana porasla za 4,5% što je više od očekivanih 3%. U nekim restoranima ovaj procenat iznosi čak 8,5%. Kako bi se u isto vreme izborio i sa rastućom konkurencijom, *McDonald's* je pokrenuo *Dolar meni* koji podrazumeva obrok sa čizburgerom za manje od \$1. Takođe je pokrenuta i marketinška kampanja za *Jutarnji meni*. *Dojče banka* predviđa da će se u ovoj godini prodaja u ovom lancu restorana povećati za 4% i tako dostići \$23.61 mlrd, dok se u 2009. očekuje \$24.13 mlrd. od prodaje.

Aukcija medvedića. U okrugu *West Midlands* na zapadu Engleske održana je aukcija na kojoj su se prodavali medvedići od kojih je jedan bio i popularni *Mr. Beanov Teddy bear*. Glumac je medvedića prodao za 180 funti koje će proslediti u dobrotvorne svrhe. Medvedić je trebalo da bude poklonjen muzeju *Teddy Bear* u *Stratfordu*, koji je nažalost vlasnik *Gyles Brandreth* zatvorio i odlučio da medvediće, koje je sakupljao 21 godinu, proda putem ove aukcije.

Najvrednija jabuka u Americi.

Najnovija istraživanja pokazuju da najbolju reputaciju u SAD ima *Apple*. Sledi lista 10 najcenjenijih kompanija u SAD prema magazinu *Fortune*.

Najcenjenije kompanije u SAD	
1.	Apple
2.	Berkshire Hathaway
3.	GE
4.	Google
5.	Toyota
6.	Starbucks
7.	FedEx
8.	Procter & Gamble
9.	Johnson & Johnson
10.	Goldman Sachs

Communications

Tajna pukovnika Sandersa. Prvi put posle 68 godina dobro čuvana tajna začina *KFC* piletine je „ugledala svetlost dana“! Ali samo na kratko, jer je recept samo premešten na novo, sigurnije mesto. Strogo čuvano parče žutog papira sa tajnim receptom smešteno u zatvorenu kutijicu odvezeno je oklopnim vozilom na novo mesto. Do premeštaja je došlo zbog odluke Uprave da unapredi recept za potrebe nove linije – pilećih traka. Inače, do sada su jedino dva direktora imala pristup ovom receptu, dok se sa druge strane angažuje mnogo različitih dobavljača koji proizvode i kombinuju sastojke i koji su tako poznati samo sa delovima procesa. Mnogi su pokušali da kopiraju recept pukovnika *Sandersa*, a sadašnji direktor kompanije tvrdi da niko nije bio ni približno blizu i da bi za mnoge sastav originalnog recepta od 11 različitih sastojaka predstavljao pravo iznenađenje.

Ekonomski nacionalizam u Kini? Strane kompanije koje posluju na kineskom tržištu smatraju da Kina uvećava spoljnotrgovniški višak sprečavanjem uvoza i stranih ulaganja. Ovakav stav je naveo petinu od 1.600 nemačkih firmi, koje posluju na ovom tržištu, da presele proizvodnju. Investitori suočeni sa ovim problemom čekaju odgovor vlasti na ponudu *Coca Cole* za kupovinu najvećeg kineskog proizvođača sokova kako bi utvrdili da li je reč o ekonomskom nacionalizmu.

Studiranje 21. veka. Usled porasta ponude online univerziteta od strane priznatih škola i prihvatanja njihovih diploma od strane HR menadžera, online studiranje dobija na značaju. Ovaj vid obrazovanja pogodan je za one koji zbog obaveza ne mogu da prate predavanja, a žele da unaprede svoja znanja i napreduju u karijeri. Napredak tehnologije pogoduje ovom vidu studiranja. Prema podacima iz 2006. 3,5 mil studenata je pohađalo online nastavu.

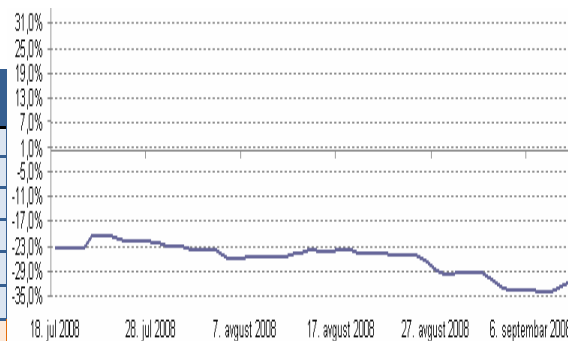
Kec iz rukava. Nakon što je *McCain* predstavio kandidata za potpredsednika Amerike - mladu, poreklom iz prosečne porodice i konzervativnu *Saru Palin*, došlo je do velikih promena u strukturi glasača, kažu analitičari. Iako je *Obama* vodio za 8%, promovisanje *Sare Palin* prouzrokovalo je nagli zaokret u korist *McCaina* i to za čak 12%. Najveći broj pridobijenih glasaova čine belkinje. Da je izborna stanje u Americi neizvesno i krajnje interesantno govori i kladenje ministara EU na rezultat predsedničkih izbora. Predlog o kladenju izneo je britanski ministar spoljnih poslova *David Miliband*. „On mi je dostavio komadić papira, ja sam odgovorio i mislim da su to svi učinili“, rekao je na konferenciji za novinare francuski ministar spoljnih poslova *Dimitrij Rupel* rekao je da reč o anketi u predsedničkim izborima, a da će rezultate otkriti nakon izbora.

BC Portfolio

Čini nam se da stanje na berzi beleži pozitivne reakcije. Mali pomak u pozitivnom smeru pokazuje da ima pulsa. Ok, još uvek smo u minusu, ali još uvek i verujemo da će se stvari popraviti. Verujte i vi i ulažite! Za to vam nije potrebna hrabrost već vizija!

Naziv akcije	Vrednost 03. 03. 2008.	Vrednost 12.09.2008.
Dijamant	104.000,00	64.000,00
Soja Protein	136.080,00	92.316,00
Veterinarski Zavod	141.183,00	111.669,00
Energoprojekt Hldg	137.760,00	88.760,00
Aik Banka	156.910,00	100.504,00
Metals Banka	157.844,00	111.996,00
Ukupna vrednost	833.777,00	569.275,00

Promena vrednosti u %

Kretanje indeksa berzi u regionu

	Vrednost 03.09.2008	Vrednost 10.09.2008.	promena
Belex 15	1.392.36	1.326.82	-0,15%
Crobex	3.455.72	3.390.33	-2,77%
Birs	1.523.70	1.487.88	0,43%
Nex 20	17.269.39	16.815.89	-2,31%
Moste	726.10	678,20	-3,60%
MBI 10	5.115,16	5.041,83	-1,00%

Tips & Tricks - Do novog kolege u 7 koraka!

Septembar je za mnoge početak novog ciklusa. Nova školska godina, povratak sa odmora, početak jeseni, novih poslova... Ovo je i doba kada počinje onaj kompleksan period traženja pravih kadrova. I ovoga puta BC Bilten se trudi da vam olakša taj proces i da vam prave savete za odabir najbolje osobe za vašu kompaniju.

1. Napravite plan. Da bi plan bio uspešan morate postaviti sebi nekoliko pitanja:

- * za koju poziciju su mi potrebni radnici
- * kakvo iskustvo treba da poseduje kandidat
- * da li sam spreman da ulažem u treninge za svoje zaposlene
- * koliko novca sam spreman da ponudim kandidatu
- * koliki su troškovi angažovanja novog zaposlenog

2. Objavite konkurs. Sad kada imate plan vreme je da objavite oglas za posao. Oglas može da bude jednostavan i da sadrži samo ime kompanije i adresu na koju treba slati CV, ili detaljniji koji sadrži više informacija o upražnjenoj poziciji i email adresu za lakšu komunikaciju.

3. Pregledajte pristigle prijave. Proverite da li kandidat ispunjava osnovne uslove za poziciju za koju se kandidovao. CV treba da bude uredan, precizan, spakovan na jednoj strani. Izgled CV-ja bi trebalo da bude jedan od kriterijuma za odabir potencijalnog kandidata, jer način na koji je on napisan mnogo govori o osobi.

4. Telefonski razgovor sa kandidatom. Sledeći korak je telefonski razgovor sa kandidatima koje ste odabrali na osnovu vaših kriterijuma. Telefonskim putem možete obaviti prvi razgovor sa kandidatom ili ćete ga tom prilikom samo pozvati na razgovor. Prvo treba da smislite pitanja na osnovu kojih ćete u toku telefonskog razgovora odlučiti da li ćete nekog pozvati da dođe na razgovor kod vas ili ne. Najčešći kriterijum je relevantno radno iskustvo.

5. Intervju. Neophodno je unapred pripremiti listu pitanja koja ćete postavljati svim kandidatima. Na taj način izbegavate da dođete u situaciju da različitim kandidatima postavljate različite upite, što ne znači da nekima od njih nećete postavljati i dodatna pitanja, koja se ne nalaze na vašoj listi. Morate uvek imati na umu da je razgovor za posao za svakog kandidata u određenoj meri stresan. Zbog toga bi bilo poželjno da mu postavite par relaksirajućih pitanja na početku razgovora kao što su na primer – „Da li ste nas lako našli?“ ili „Kako podnosite ove vrućine?“ kako bi se kandidat opustio.

Prva stvar na koju treba da obratite pažnju je rukovanje. Ukoliko se rukuju sa vama i gledaju vas u oči potencijalni kandidati time pokazuju samopouzdanje. Pored ponašanja kandidata njegov kvalitet odaje i garderoba u kojoj je došao na razgovor sa potencijalnim poslodavcem. Veliki značaj u kreiranju prvog utiska ima garderoba i lični izgled kandidata. Dobar izgled ne može nadomestiti nedostatak veštine ili znanja, ali ako je kandidat kvalifikovan, može biti presudan element u dobijanju posla. Kandidat bi trebalo da bude obučen pristojno, čisto, uredno i ispegvano. Kosa i nokti moraju biti čisti i doterani. Kandidati ženskog pola ne bi trebalo da imaju suviše nakita i detalja koji odvrću pažnju. Trebalo bi svakako obratiti pažnju i na tašnu, kišobran, kaput kandidata jer će i oni govoriti o njemu. Trebalo bi da imate zapisan redosled intervjua. Zabeležite da li se osećate prijatno sa tom osobom ili ne. Kandidat je ipak osoba kojoj treba da verujete. Na kraju intervjua kada mislite da ste bolje upoznali kandidata, pitajte ga da li on ima neka pitanja. Zapišite vaše mišljenje o intervjuu i kandidatu. Ovo će vam biti korisno kasnije kada se budete birali kandidate.

6. Proverite reference. Pregledajte sve aplikacije još jednom. Do sada bi već trebalo da imate top 3 kandidata. Proverite reference na njihovom prethodnom radnom mestu. Razgovor sa prethodnim nadređenim bi mogao mnogo da vam pomogne da bolje sagledate da li je ta osoba prava za vas.

7. Drugi intervju. Ukoliko smatrate da postoji potreba za dodatnom informacijom ili imate neke nedoumice, najbolje je da zakažete drugi intervju. Ukoliko saznate sve informacije koje su vas interesovale i ako ste procenili da je kandidat ono što tražite, iznesite mu vašu ponudu. Navedite kolika je početna plata koju nudite, opišite sistem nagrađivanja i napredovanja u vašoj firmi, obuke koje organizujete i koje sve beneficije vaši zaposleni imaju. I naravno, pitajte ga da li je on saglasan sa uslovima i da li ima neku sugestiju u vezi sa pozicijom, uslovima rada i platom.

Nadamo se da ćete uz ove savete izabrati najpogodnijeg kandidata za vašu kompaniju.

Sve teče, sve se menja. Septembar izgleda predstavlja početak ciklusa za mnoge. Ko do sada nije u to verovao, neka upali TV. Tako i naše leto 2008. polako odlazi i tu je kišni vikend koji je pred nama da nam to i potvrdi. Uživate u zahlađenju i mirisu pečenih paprika koji prekriva Srbiju!

Uvek zapošljam ljude koji su pametniji od mene i onda im se sklanjam sa puta.

Lee Iacocca

SEMINARI, KONFERENCIJE:

- 29. 09. 2008. - **“Drugi poslovni okrugli sto sa predstavnicima Vlade Republike Srbije”**, Ekonferenca uz podršku Srpske asocijacije menadžera, Hyatt Regency Beograd
- 17. 09. 2008. - **“Korišćenje platnih kartica u Srbiji”**, Ekonferenca, Hyatt Regency Beograd
- 14. 10. 2008. - **“Moderna poslovna filozofija za uvećanje profita”**, Jonas Ridderstrale - Funky business, Madlenianum, Beograd
- 15. - 17. 10. 2008. - **“Energetski menadžment i kontrola i obnovljivi i alternativni izvori energije”**, PKS, Beograd
- 29. - 30. 10. 2008. - **“Savremeni menadžer”**, MCB, Beograd

Urednik: Ana B. Bovan

Za vas pišu i:

M. Barać Stojanović, M. Đorđević, D. Tasić, M. Jeremić,
V. Marković, D. Stanišić

Grafički dizajn: A. Nikolić LOOP

Bovan Consulting
BUSINESS & STRATEGY COUNSEL

Prijava i reklamiranje: bc.bilten@bovan.eu

Adresa redakcije: Žorža Klemansoa 13,

11000 Beograd, Srbija

posetite bovan.eu

Fix +381 11 3036 133, 3036 134,

fax +381 11 3284 380